Wratten

Dermatologie

Ikazia ziekenhuis

Wratten

Wat zijn wratten?

Wratten zijn verheven, bloemkoolachtige en vast aanvoelende uitgroeisels van de huid. De officiële benaming is verruca. Meestal zijn er meerdere wratten gelijktijdig aanwezig.
Voorkeursplaatsen zijn de handen en vingers. Wratten komen veel voor, het meest in de leeftijdsgroep tussen 12 en 16 jaar.

Hoe ontstaan wratten?

Wratten worden veroorzaakt door virussen. Een virus is een klein micro–organisme, dat ziekte kan veroorzaken. Wratten zijn besmettelijk.
De virussen die de verwekkers zijn van de gewone wratten, worden officieel 'humane papillomavirussen' genoemd. Bolhoedwratjes worden door een ander virus veroorzaakt. De tijd die verloopt tussen een besmetting en het ontstaan van een wrat kan 3–6 maanden of zelfs langer bedragen.

Wat zijn de verschijnselen?

Wratten zijn veel voorkomende afwijkingen. Vooral bij kinderen komen zij veel voor. Echter ook bij volwassenen komen wratten voor.
De meest voorkomende wratten op kinderleeftijd zijn:
de verruca vulgaris, de verruca plantaris, de verruca plana en de verruca filiformis.

De verruca vulgaris, dat wil zeggen de gewone wrat, is een rond, scherp begrensd, sterk verhoornend bloemkoolachtig uitgroeisel. Kenmerkend is vooral de sterke verhoorning. Er zijn meestal meerdere wratten, vooral aan de handen, soms op de knieën, de ellebogen en het gelaat.

De verruca plantaris, of voetwrat, vindt men aan de voetzool. Men onderscheidt 2 typen: de mozaïekwrat (die zich oppervlakkig uitbreidt) en de doornwrat (pijnlijk en in de diepte groeiend).
De wratten aan de voeten gaan eveneens met sterke verhoorning gepaard. Voetwratten worden zowel bij kinderen gezien, alsook bij volwassenen.

De verruca plana is een vlakke wrat. De wrat is een glad, vlak en slechts enkele millimeters groot, huidkleurig of lichtbruin bobbeltje. Gewoonlijk zijn ze in groten getale aanwezig en komen ze voornamelijk op het gezicht, armen en benen voor.

De verruca filiformis is een vingervormige uitstulping van de huid op een smalle steel. Het is een vingervormige variant van de verruca vulgaris in het gelaat.
Bij kinderen zijn ze vooral op de lippen, neus of oogleden gelokaliseerd.

Het condyloma acuminatum is een bloemkoolachtig, soms gesteeld, vormsel dat rond de anus en/of de geslachtsorganen voorkomt. Vaak zijn er meerdere condylomata aanwezig. Ze worden voornamelijk bij volwassenen aangetroffen. Condylomata worden ook wel venerische wratten genoemd (venerisch = van Venus; Venus is de godin van de liefde). Overdracht van het virus kan via seksueel contact of nauw (niet–seksueel) contact plaatsvinden. Voor pubers en ouderen met condylomata acuminata, kan het van belang zijn dat ze ook op andere seksueel overdraagbare aandoeningen (SOA) worden onderzocht. Daarbij moet(en) dan ook de partner(s) worden onderzocht.

Mollusca contagiosa, ook wel 'bolhoedwratjes', 'waterwratjes' of 'luchtpukkels' genoemd, worden door een groot pokvirus veroorzaakt. Het zijn halfbolvormige, gladde, huidkleurige, vastaanvoelende bultjes, die er doorschijnend of wit uitzien. Centraal ziet men vaak een delle (inzinking). Na zijdelingse druk op het bultje kan men een witte brij te voorschijn drukken (molluscumbrij). Meestal ziet men deze infectie bij kinderen of jong volwassenen. Bij kinderen komen mollusca vooral voor op de romp, de armen en benen, soms echter ook in het gelaat en op het onderlichaam. Ze bevinden zich zelden op de handpalmen en de voetzolen. Doordat ze in groepjes bij elkaar staan kunnen soms grote vormsels ontstaan. Niet zelden komt er een bacteriële infectie bij waardoor zo'n wrat dik, rood en pijnlijk wordt en er korsten ontstaan.

Besmetting vindt plaats door intensief huidcontact tijdens spelletjes, op school, gymnastiek, zwemmen, judo een dergelijke en op oudere leeftijd voornamelijk via geslachtsverkeer. De tijd tussen besmetting en het ontstaan van de afwijkingen varieert van 1–2 weken tot 6 maanden.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

De afwijkingen zijn meestal zo kenmerkend, dat de arts de diagnose direct zonder verder onderzoek kan stellen. Zelden zal het nodig zijn om een klein stukje huid weg te nemen voor aanvullend onderzoek. Soms is het nodig om het wrattype nader te bepalen.

Wat is de behandeling?

De behandeling is gericht op vernietiging van het weefsel, zodanig dat alle virusdeeltjes kapot worden gemaakt. Bij het merendeel van de patiënten vindt spontane genezing binnen 2–3 jaar plaats. In bepaalde gevallen kan daarom ook afgewacht worden.
De verschillende behandelingsmogelijkheden zullen nu achtereenvolgens worden besproken.

Aanstipvloeistoffen/zalven

Van oudsher worden preparaten als salicylzuur in zalf, in pleister of tinctuur of cignoline in tinctuur gebruikt, met wisselend resultaat. Deze middelen hebben vooral een hoornverwekende werking, maar maken tevens de huid stuk.
Daarom moet de omringende gezonde huid met zinkolie of zinkzalf worden beschermd. Men brengt de tinctuur 1–2x daags aan, meestal onder een pleister. Deze lokale middelen kunnen overgevoeligheidsreacties veroorzaken.
Effect van de therapie is bij al deze smeersels pas na 2–3 maanden te verwachten.
Bij verrucae planae (vlakke wratten) is een vitamine A zuur bevattende crème de behandeling van eerste keuze. Het is over het algemeen afdoende.

Ook mollusca contagiosa (luchtpukkels) reageren soms goed op aanstippen met een vitamine A zuur bevattende crème of tinctuur. Een nadeel is echter dat de huid om de wratten gemakkelijk en snel geïrriteerd raakt.
Condylomata acuminata kunnen met een podophylline tinctuur (phytopodophylline) worden aangestipt. Het succes van deze behandeling is wisselend.

Bevriezing met vloeibare stikstof

Dit is de behandeling van eerste keuze bij verrucae vulgares en plantares. Tengevolge van de bevriezing vindt weefselbeschadiging plaats.
Nadelen van de behandeling zijn pijn direct na of tijdens de behandeling en (bloed)blaren, die enige dagen hinder kunnen geven.
Bevriezing in de buurt van de nagels kan erg pijnlijk zijn en soms tot blijvende beschadiging van de nagels leiden. Bij mollusca contagiosa wordt deze methode ook toegepast, als er erg veel wratten zijn. De bevriezing vindt slechts kort en oppervlakkig plaats.

Wegbranden (coagulatie)

Deze behandeling is effectief, maar meestal te agressief. Bij condylomata acuminata kan deze techniek overwogen worden, vooral voor verkleining van het aantal wratten. Bij kinderen wordt deze behandeling bij voorkeur onder narcose gedaan, waarbij tevens de omvang en uitbreiding van de afwijkingen goed kan worden beoordeeld.

Lasertherapie

De lasertherapie staat nog in de kinderschoenen, maar lijkt vooral succesvol te zijn bij voetwratten en bij wratten aan de geslachtsorganen. Alleen wratten, die niet op andere behandelingen reageren komen in aanmerking. Bij kinderen zal deze behandeling, als men er al toe besluit, onder narcose moeten plaatsvinden.

Andere therapieën

In uitzonderlijke gevallen, bij hardnekkige niet op andere behandeling reagerende wratten kan men een behandeling overwegen, waarbij men een celremmer zoals bleomycine in de wrat spuit.
Nieuw en experimenteel zijn de behandelingen met interferon of diphencyprone; dit zijn stoffen die op de plaats van de wrat een verhoogde afweer opwekken.

Wat kunt u zelf nog doen?

Preventieve maatregelen hebben alleen bij voetwratten enig nut. In alle andere gevallen zijn deze veel moeilijker of minder praktisch. Door niet op blote voeten te lopen in gemeenschappelijke ruimten zoals gymnastieklokalen kan men de kans op infectie verminderen.

Wat zijn de vooruitzichten?

De meeste wratten verdwijnen vanzelf, zij het dat het lang kan duren. Wratten aan de hand, onder de nagels en op de voetzolen kunnen echter zeer hardnekkig zijn.

www.ikazia.nl

Deze folder is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie
Copyright 1992
Vijfde herziene druk 2000
Bij het samenstellen van deze informatie is grote zorgvuldigheid betracht. De Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie wijst desondanks iedere aansprakelijkheid af voor eventuele onjuistheden of andere tekortkomingen in de aangeboden informatie en voor de mogelijke gevolgen daarvan.
© 2005

Let op: *In deze folder staat informatie die belangrijk is voor u. Heeft u moeite met de Nederlandse taal? Lees deze folder dan samen met iemand die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.*

Please note: *This leaflet contains information that is important for you. If you have trouble understanding the Dutch language, you should read this leaflet together with someone who can explain the information or translate it for you.*

Dikkat: *Bu broşür sizin için önemli bilgiler içerir. Hollandaca okumakta zorlanıyor musunuz? O zaman broşürü bilgileri sizin için çeviren ya da açıklayan biriyle okuyun.*

Uwaga: *Ta ulotka zawiera ważne dla Ciebie informacje. Masz trudności ze zrozumieniem języka holenderskiego? Przeczytaj tę ulotkę razem z kimś, kto przetłumaczy jej treść lub będzie w stanie wyjaśnić zawarte w niej informacje.*

انتبه: هناك معلومات مهمة بالنسبة لك في هذا المنشور. هل تواجه صعوبة في اللغة الهولندية؟ اقرأ إذن هذا المنشور مع شخص آخر يترجم أو يشرح لك المعلومات.

Ikazia Ziekenhuis
Montessoriweg 1
3083 AN Rotterdam
www.ikazia.nl

Wratten
800173-NL / 2012-08